

Role technologií v právním vzdělávání

JANA SOUKUPOVÁ*

The Role of Technology in the Legal Education

Summary: *This article examines the challenges that legal education faces in the era of artificial intelligence and other technologies. The author analyzes the current use of AI tools in both legal practice and education, identifies the limits of current legal curricula, and proposes ways to integrate digital and information literacy and experimentation with AI into legal education. The author argues that legal education must respond not only to technological changes but also to the growing regulation of these technologies.*

Key words: *legal education; artificial intelligence; legal technology; legal tech*

DOI: <https://doi.org/10.71372/EKDL2998>

Oxfordská univerzita na podzim 2025 oznámila, že zpřístupní ChatGPT všem svým zaměstnancům i studujícím.¹ Tímto krokem univerzita vyslala jasnou zprávu, jak se staví k používání umělé inteligence v rámci vyššího vzdělávání. Reakce vysokých škol na umělou inteligenci včetně její integrace do výuky ovšem stále zůstávají různorodé. Přestože se do nějaké míry upouští od prvotních zákazů této technologie, a naopak přibývá těch, kteří se s AI snaží experimentovat nebo stavět vlastní řešení,² stále se nacházíme ve fázi hledání ideálního přístupu k této technologii v rámci vzdělávání.

Je nepopiratelné, že nové technologie přinášejí zásadní změny jak do právního vzdělávání, tak do právní praxe. Přibývá advokátních kanceláří, které začínají implementovat různé AI či jiné legaltech nástroje do svého každodenního fungování. Stejně tak se tyto nástroje stávají čím dál častěji součástí běžné výuky. Nutná změna ovšem nesouvisí pouze s technologiemi samotnými, ale také s nově se objevující regulací těchto technologií, díky které narůstá objem platného práva. Čím více se navíc technologie stávají součástí našeho běžného života, tím více je nutné zvážit, zda právě jejich regulace by neměla být součástí povinného základu právního vzdělávání.

Umělá inteligence³ a další technologie s sebou ovšem nesou i celou řadu rizik – od možného úniku dat, porušení mlčenlivosti či ochrany osobních údajů po možné halucinace. Čím dál více se objevují případy, kdy advokát neověřil výstupy, které mu AI poskytl. Notoricky známý je již případ *Mata v. Avianca*⁴ z USA, ve kterém se advokát spoléhal na ChatGPT a citoval tak neexistující judikaturu. S neexistujícími spisovými značkami a nepřiléhavou právní argumentací se ovšem musel popasovat i český Nejvyšší správní soud⁵ a Ústavní soud⁶ či rakouský Nejvyšší soud.⁷ S rostoucí mírou výskytu těchto případů se dá očekávat, že jich bude stále více přibývat.

Stejně jako se mění pohled vysokých škol či právníků na umělou inteligenci, tak se mění i přístup samotných poskytovatelů těchto nástrojů. Na konci října 2025 Open AI aktualizovala svoje obchodní podmínky. Nově v nich zakázala používání ChatuGPT mj. pro poskytování právního poradenství nebo pro tzv. akademickou nepoctivost.⁸ Teprve teď se ukazuje, jak moc se tato změna promítla přímo do používání tohoto nástroje. Současně se nedá vyloučit, že se i další poskytovatelé AI nástrojů nevydají touto cestou.

Výše uvedené otevírá otázku toho, do jaké míry se role právníků bude s postupným

* Autorka je lektorkou na Centru práva, technologií a digitalizace na Právnické fakultě Univerzity Karlovy; autorka též působí jako AI koordinátorka v mezinárodní advokátní kanceláři; E-mail: jana.soukupova@prf.cuni.cz

¹ *Oxford becomes first UK university to offer ChatGPT Edu to all staff and students.* [online]. 19. 9. 2025. Dostupné na <https://www.ox.ac.uk/news/2025-09-19-oxford-becomes-first-uk-university-offer-chatgpt-edu-all-staff-and-students>.

² Příkladem je například Tilburg.ai, poskytovaná Univerzitou v Tilburgu, nebo AI sandbox, testovaný Univerzitou Karlovou.

³ V tomto článku je pojem „umělá inteligence“ používán jako zastřešující pojem pro technologie, které jsou s různou mírou autonomie schopny učení, porozumění, rozhodování a řešení komplexních problémů. Tento pojem zahrnuje mj. generativní systémy a velké jazykové modely (LLM).

⁴ *Mata v. Avianca*, rozhodnutí District Court for the Southern District of New York ze dne 22. 6. 2023, sp. zn. 1:22-cv-01461-PKC.

⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 34/2025 ze dne 15. 10. 2025, bod 43.

⁶ Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 3004/25 ze dne 1. 12. 2025.

⁷ Rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudu sp. zn. 14 Os 95/25i ze dne 7. 10. 2025, bod 10.

⁸ Zásady používání. [online]. 1. 1. 2026. Dostupné na <https://openai.com/cs-CZ/policies/usage-policies/>.

vývojem technologií proměňovat a jak by se v souvislosti s touto proměnou mělo změnit i právní vzdělávání, které by do určité míry mělo reflektovat právní praxi a studující vybavit potřebnými dovednostmi a znalostmi. Už teď je zřejmé, že nás čeká nejenom proměna požadavků na to, co mají právnické fakulty své absolventy naučit, ale i samotní uchazeči budou mít v budoucnu rozdílná očekávání od právního vzdělávání, než tomu bylo v minulosti. Nedá se vyloučit, že právě integrace technologií do výuky a s nimi spojených dovedností se stanou požadavkem uchazečů, a právnické fakulty tak na tuto potávku budou muset reagovat. Cílem tohoto příspěvku je otevřít diskuzi nad tím, jak technologie i jejich stále narůstající regulace mění potřeby právního vzdělávání, a nabídnout svůj pohled na to, jak by se měly proměnit výstupy učení směrem k těmto dovednostem a znalostem. Tematicky článek nepřímou navazuje na předchozí diskuzní příspěvky otištěné v *Jurisprudence*, které se zabývaly podobou právního vzdělávání.⁹ V tomto příspěvku chci odpovědět nejenom na to, proč na právnických fakultách vyučovat digitální a informační gramotnost, ale také proč by se regulace technologií měla přesunout z okrajové pozice volitelných předmětů do povinného základu. Přestože podstatná část článku se zaměřuje primárně na nástroje umělé inteligence, jeho dopad je myšlen na používání technologií obecně. První část tohoto příspěvku je zaměřena na využití technologií v právní praxi a vzdělávání, druhá pak na limity současného právního vzdělávání. Poslední část článku se pak soustředí na experimentování s umělou inteligencí ve výuce.

Role technologií ve vzdělávání i praxi

Dnes je již neodmyslitelné, že součástí právního vzdělávání by měla být mj. jeho dovednostní složka. Tradičně mezi tyto dovednosti patřilo zejména psaní právních dokumentů, schopnost právní argumentace, vyhledávání a analýzy informací nebo řešení právních příkladů, případně vyjednávání, projektové řízení nebo komunikační dovednosti. S přibý-

vajícím zapojováním technologií do právní praxe, společně se zvyšující se mírou dostupných informací, se otevírá otázka, zda by součástí této dovednostní složky neměla být také práce s různými technologiemi, a to včetně edukace o jejich rizicích a fungování. Technologie jsou součástí právní profese již několik dekád. Stejně jako u umělé inteligence, i e-mail, právní databáze či cloudové služby byly v minulosti předmětem debat, a to zejména ve vztahu k povinnostem mlčenlivosti.¹⁰ Přestože umělá inteligence zažívá svůj boom a v mnohém mění rychlost a způsob právní práce, omezovat se dovednostně pouze na práci s ní by byla chyba. Jak budu argumentovat níže, jedná se pouze o segment technologií, který je v praxi využíván.

Legal Tech nástroje jsou v praxi používány pro širokou škálu úkolů – od rešerší, přípravy právních dokumentů a překladů až po pomoc s *due diligence* nebo jako analytické predikční nástroje. Studujícím pak takové nástroje mohou pomoci přímo s procesem učení nebo plněním úkolů. Umělá inteligence například může pomoci s vytvořením personalizovaného učebního plánu nebo fungovat pro studující jako konverzační agent v roli tutora.¹¹ Použití AI tak neznamena pouze náhradu běžného učícího procesu, AI velmi dobře funguje jako doplňkový nástroj, který může vystupovat pro studující v roli učitele a pomocí otázek je provádět samotným procesem učení.¹² AI nástroje se dále mohou přímo přizpůsobit individuálním potřebám studujících a poskytnout jim vysvětlení či vizualizace složitějších konceptů.¹³ AI nástroje navíc často obsahují řadu funkcí pro učení, případně nabízejí možnost vytváření různých kvízů nebo myšlenkových map. Mohou tedy studentům poskytnout přesně ten typ učebního materiálu, který zrovna potřebují. Příklad je třeba NotebookLM, který může z textu udělat poslech, a naopak z poslechu text.

Tyto nástroje ovšem mohou obdobným způsobem pomoci i samotným vyučujícím. AI tak může asistovat s přípravou hodin a vytvářením podkladů či aktivit na míru konkrétnímu složení seminární skupiny.¹⁴ V kontextu právního vzdělávání je také možné výstupy umělé inteligence rovnou použít

⁹ Jedná se o BĚLOVSKÝ, P. Jak učit právo v 21. století? Nad podněty studentů pražské právnické fakulty. *Jurisprudence*, 2024, č. 5; ROHÁČEK, P. Etika jako jeden z nejdůležitějších předmětů vyučovaných na právnických fakultách: proč učit etiku?. *Jurisprudence*, 2024, č. 1; a HOŘENOVSKÝ, J. Právní systém, zvyšující se komplexita a nové technologie. *Jurisprudence*, 2024, roč. 33, č. 1.

¹⁰ Srov. PERLIN, J. Client Confidentiality and Generative AI. *Harv. J. L. & Tech*, roč. 40 – bude uveřejněno v roce 2027, str. 3.

¹¹ WU, D. – CHEN, M. – CHEN, X. – LIU, X. Analyzing K-12 AI education: A large language model study of classroom instruction on learning theories, pedagogy, tools, and AI literacy. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 2024, č. 7, str. 2.

¹² SCHREPEL, T. Generative AI in Legal Education: A Two-Year Experiment with ChatGPT. [online] srpen 2025. Dostupné na <https://ssrn.com/abstract=5401422> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5401422>, str. 8.

¹³ MITTAL, U. – SAI, S. – CHAMOLA, V. – SANGWAN, D. A Comprehensive Review on Generative AI for Education. *International Conference on Circuit, Systems and Communication*, 2025, č. 12.

¹⁴ NG, D. – CHAN, E. – LO, Ch. Opportunities, challenges and school strategies for integrating generative AI in education. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, č. 8.

jako názornou ukázkou jejich vlastních limitací.¹⁵ Pokud studentům předložíme například smlouvu vygenerovanou umělou inteligencí a necháme je takový výstup zkontrolovat, studující si sami uvědomí limitace AI nástrojů a rovnou si osvojí dovednost tyto výstupy kontrolovat.¹⁶ Tento typ úkolu ovšem nemusí být omezen pouze na výstupy AI. Ještě před jejím masivním používáním byl (a stále je) internet plný různých vzorů všelijaké kvality. Úplně stejně jako podrobení kritickému hodnocení výstupu AI mohou studující kontrolovat právní dokumenty běžně dostupné na internetu. V konečném efektu právě ona dovednost bezmyšlenkovitě nepřejímat již existující obsah je přesně to, co by mělo být součástí vzdělávání a co je důležité v dnešním světě, který je informačně přehlcený.

AI nástroje se postupně stávají každodenní součástí života, obdobně jako tomu v minulosti bylo s jinými technologiemi. Dle Českého statistického úřadu používá až 78 % mladých lidí umělou inteligenci.¹⁷ Nárůst popularity používání umělé inteligence pozorují sama jako lektorka již třetím rokem u svých studentů a studentek. Před dvěma roky jsem na hodinách měla pouze pár studujících, kteří AI používali. Před rokem to byla zhruba polovina seminární místnosti. V tomto roce jsem si mezi studenty a studentkami udělala průzkum v rámci specializovaného předmětu zaměřeného na právo a technologie.¹⁸ Na jednom semináři mi 40 % studujících odpovědělo, že AI používají denně, a 36 %, že několikrát týdně.¹⁹ Na jiném semináři pak 58 % studujících AI používalo denně a 25 % několikrát týdně.²⁰ Přestože se jedná o menší vzorek, dá se z něj odvodit, že studující AI pravidelně používají, a musíme s tím a priori počítat. Zajímavé jsou také jednotlivé use-casy jednotlivých studujících a to, jaké nástroje používají. Dominuje totiž používání AI k rešerším, korektuře, překladům, úkolům do školy či zkrátka používání AI jakožto vyhledávače a alternativy ke Google. Mezi studujícími je také nejrozšířenější používání Chatu GPT, DeepL či Gemini. Naopak studující často neslyšeli o jiných nástrojích, zejména těch specializovaných, jako je Legora, Harvey nebo Codexis AI.

Pouhý údaj o používání nám ovšem neřekne, do jaké míry si studující osvojili aspoň částečnou míru AI gramotnosti. Tedy zda jsou si vědomi toho, jak tato technologie funguje, jaká jsou její rizika a omezení a zda ji dokáží používat v souladu s právem.

AI nástroje přitom mají celou řadu limitací. U velkých jazykových modelů se jedná například o jejich nedostatečné natrénování na vhodných datasetech, o omezení díky tzv. cut-off date, případně neexistují často mechanismy, které by zajistily, že nástroj používá pouze důvěryhodné zdroje.²¹ V kontextu práva se velké jazykové modely navíc často dopouští dezinterpretace zákonných ustanovení nebo judikatorních závěrů. Tyto dezinterpretace často ani nutně nemusí být přímo halucinacemi, ale spíše nevhodným výkladem. Tyto nástroje navíc nemívají přístup například k odborným článkům nebo komentářům. Celkové povědomí AI nástrojů o vybrané právní problematice je tak omezené. Nejnovější výzkum navíc ukazuje, že velké jazykové modely jsou tzv. „era sensitive“, tedy že si neumí poradit s historickými rozhodnutími a starší právní terminologií.²² Tento výzkum dále ukazuje, že velké jazykové modely využívají spíše jednoduchých logických pravidel než hlubší právní analýzy. Jejich úspěch v identifikaci časové souslednosti jednotlivých rozhodnutí vyplývá spíše z rozpoznání jejich chronologické posloupnosti, nikoliv z porozumění podstatě právní argumentace.²³

Povědomí o výše uvedených limitech se přitom stále různí. Během svých hodin se často setkávám s tím, že studující jsou si sice vědomi toho, že AI může halucinovat, nemají ale až na výjimky téměř žádné povědomí o tom, jak AI funguje, co ovlivňuje výsledný output nebo jaká data do těchto nástrojů vůbec mohou vkládat. To není chybou samotných studujících, ale spíše důsledkem toho, jak rychle tato technologie přišla a rozšířila se mezi běžné uživatele. Je jasné, že celkové povědomí o AI gramotnosti se časem bude měnit, momentálně ovšem není zcela jasné, kdo má vůbec mít na starosti její výuku.

Dalším trendem, který pozoruji, je, že studující se často ptají, jak zamezit AI halucinacím, tak aby nemuseli AI výstupy kontrolovat.

¹⁵ HYTTINEN, M. – ISOMÖTTÖNEN, V. Integrating artificial intelligence to support students' independent learning in flipped law courses. *International Journal of Technology in Education*, 2025, č. 8.

¹⁶ Srov. SCHREPEL, T. *Generative AI in Legal Education: A Two-Year Experiment with ChatGPT*. [online] srpen 2025. Dostupné na <https://ssrn.com/abstract=5401422> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5401422>, str. 9.

¹⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Umělou inteligencí používá třetina populace*. [online] 11. 11. 2025. Dostupné na <https://statistikaamy.csu.gov.cz/umelou-inteligenci-pouziva-tretina-populace>.

¹⁸ Studující jsou v rámci předmětu seznámeni s tím, co je to umělá inteligence, jaká na ni dopadá regulace nebo jaká jsou její rizika.

¹⁹ Jednalo se o vzorek 25 studentů.

²⁰ Jednalo se o vzorek 12 studentů.

²¹ ALIMARDANI, A. Generative artificial intelligence vs. law students: an empirical study on criminal law exam performance. *Law, innovation and technology*, 2024, roč. 16, č. 2, str. 801.

²² ZHANG, L. – SAVEKA, J. – ASHLEY, K. *Do LLMs Truly Understand When a Precedent Is Overruled?* [online] 23. 10. 2025. Dostupné na <https://doi.org/10.48550/arxiv.2510.20941>.

²³ Ibid.

Problémem je, že v rámci právní profese (a pravděpodobně i jiných profesí) bude vždy nutné aspoň v nějaké míře na takové výstupy hledět kriticky a ověřovat je. Studující si tedy musí osvojit to, že za výstupy budou vždy odpovědní právě oni, a z tohoto důvodu se naučit je kontrolovat. Je totiž otázkou, zda je vůbec etické používat technologie, o jejichž fungování toho moc nevíme, a to zvláště v rámci právní profese.²⁴

Výše uvedený problém s AI gramotností se ovšem netýká pouze umělé inteligence. Technologie se v dnešní době staly takovou součástí našeho běžného i profesního života, že by byla chyba, aby taková gramotnost začínala a končila pouze u umělé inteligence. Jak budu argumentovat v další části tohoto příspěvku, spíše než jít cestou AI gramotnosti by dávalo smysl tuto problematiku pojmut komplexně a zaměřit se obecně na digitální a informační gramotnost. Digitální a informační gramotnost je myšlen soubor znalostí a dovedností, díky kterému má jednotlivec dostatečné povědomí o fungování, rizicích (právních, kyberbezpečnostních nebo etických) a regulaci různých technologií a současně mu umožňuje kriticky vyhledávat a analyzovat potřebné informace. Součástí takové gramotnosti je schopnost posoudit věrohodnost a relevanci zdrojů, jakož i dovednost si vždy ověřit limitace a rizika jednotlivých technologií. Tato gramotnost by se neměla omezovat pouze na umělou inteligenci, neboť zodpovědné používání AI je jen špičkou ledovce. Pokud bychom se v rámci vzdělávání zaměřili pouze na něj, unikne nám celá řada dalších problémů spojených s používáním technologií. Zároveň by se mohlo stát, že tyto dovednosti se postupem času stanou zastaralými s příchodem nových technologií.

Stejně jako AI přináší příležitost proměnit právní vzdělávání i praxi, tak její používání může mít i negativní vliv na své uživatele. Asi nejvíce diskutovaným negativním důsledkem je potenciální vliv AI na naši mozkovou aktivitu a s tím související rozvoj našeho kritického myšlení.²⁵ Tento možný negativní dopad sice v tento moment není podrobně zmapován vyjma jedné studie provedené na MIT, nicméně i tak je dobré nebrat tuto hrozbu na lehkou váhu. Úkolem (nejenom) právního vzdělávání tak bude se s tímto možným následkem popasovat a ideálně se ho snažit minimalizovat. Nemyslím si, že správná cesta v tomto směru je návrat k papírovým

testům a ústním zkouškám. Je jí spíše nalezení určité synergie, kdy studující i vyučující budou AI používat jako podpůrný nástroj, ale nebudou na něj delegovat maximum úkolů a činností. V tomto scénáři by tak sice používání AI bylo součástí právního vzdělávání, stále by ale studující museli plnit určité úkoly a aktivity bez její pomoci, čímž by trénovali svoje kognitivní schopnosti.

Limity současného právního vzdělání

Jak vyplývá z předchozí části, používání nejrozumnějších technologií včetně umělé inteligence se stalo běžnou součástí právní praxe, a to i v rámci jinak konzervativních segmentů, jako je justice a státní správa. Otevírá se tedy otázka, do jaké míry mají právnické fakulty na tento fakt reagovat a poskytnout svým studujícím adekvátní přípravu na jejich budoucí praxi, kde se s těmito technologiemi budou denně setkávat. Toto v sobě pak inherentně nese otázku, do jaké míry mají vůbec právnické fakulty fungovat jako příprava na právní povolání. V minulosti byl stav současného právního vzdělávání opakovaně kritizován za to, že se soustředí více na znalostní složku než dovednostní a studující jsou nuceni se spíše právo memorovat než aplikovat.²⁶ Toto se ovšem v posledních letech pozitivně mění k lepšímu. I tak se tu otevírá nová výzva, a to jak moc je současná podoba právního vzdělávání připravena na technologickou realitu 21. století. Začíná tady totiž vznikat jistá technologická propast mezi právním vzděláváním a praxí. Ta se nutně netýká pouze umělé inteligence. Nejde navíc pouze o pouhou schopnost technologie používat, ale také o to, umět je používat eticky a v souladu s právem. Tuto nutnost jen podtrhují stále více se objevující případy nevhodného použití umělé inteligence, zmíněné v úvodu tohoto příspěvku.

V této části se zaměřím na tři limity současné podoby právního vzdělávání. Prvním limitem bude absence dovednostní složky zaměřené na digitální a informační gramotnost. V rámci této části budu argumentovat, že narychlo nasazovaná výuka AI dovedností nebo AI gramotnosti je pouze špičkou ledovce celkového digitálního vzdělávání. Za druhý limit pak považuji znalosti a dovednosti samotných vyučujících v tomto směru. Posledním limitem je pak obsah současného právního vzdělávání, v rámci kterého chybí povinné

²⁴ ROHÁČEK, P. Etické použití AI v právní praxi: poznatky z vybraných ABA Model Rules. In: Knoll, V. – Hablovič, J. *Naděje právní vědy* 2024, Plzeň 2025, str. 487–498.

²⁵ KOSMYNA, N. – HAUPTMANN, E. – YUAN, Y. – SITU, J. – LIAO, X. *Your brain on chatgpt: Accumulation of cognitive debt when using an ai assistant for essay writing task*. [online] 10. 6. 2025. Dostupné na <https://www.media.mit.edu/publications/your-brain-on-chatgpt/>.

²⁶ Srov. BĚLOVSKÝ, P. Jak učit právo v 21. století? Nad podněty studentů pražské právnické fakulty. *Jurisprudence*, 2024, č. 5; ROHÁČEK, P. Etika jako jeden z nejdůležitějších předmětů vyučovaných na právnických fakultách: proč učit etiku?. *Jurisprudence*, 2024, č. 1.

předměty soustředící se na regulaci technologií a ochranu osobních údajů, resp. dat obecně. Je otázkou, do jaké míry se vyučující i studující vyznají v právním rámci týkajícím se umělé inteligence. Přitom kdo jiný než právě právníci by měl vědět, jaká právní regulace dopadá na technologii, kterou denně používají.

Nové technologie způsobují, že náplň práce právníků se proměňuje, a to jak po stránce dovednostní, ale také znalostní. Na jedné straně mají technologie vliv na to, jaké dovednosti si má právník osvojit. Umělá inteligence se například stává každodenním nástrojem, stejně jako tomu kdysi bylo u informačních systémů. I samotná podoba informačních systémů se navíc mění, neboť jejich poskytovatelé do nich přidávají AI vyhledávání. Současně se ale mění také význam jednotlivých právních oborů. Z regulace technologií se totiž v posledních letech stal víceméně samostatný obor díky masivnímu přívalu nových předpisů. Obdobně pak používání technologií v každodenním životě ovlivňuje poptávku po právním poradenství. Ochrana osobních údajů, e-commerce nebo kyberbezpečnost už nejsou okrajovými obory na trhu, přitom vyžadují specifickou znalost a orientaci v platném právu.

Jak jsem již zmínila, právní vzdělávání bývá často předmětem kritiky z důvodu důrazu na memorování platného práva namísto posílení dovedností a hodnot. V posledních letech se tento stav začal pomalu měnit, otevřela se ale nová výzva. A tou je právě posílení dovednostní složky, které souvisí s používáním technologií, zejména AI. Umělá inteligence ovšem není jedinou technologií, jejíž používání by si studující i vyučující měli osvojit. V rámci digitálního prostoru se také nejedná o jednu technologii, která s sebou nese rizika. Právnícké fakulty by se dle mého názoru neměly zaměřovat pouze na implementaci AI do jednotlivých předmětů, ale obsáhnout širší kontext dnešního digitálního světa. Pokud budou studující i vyučující umět sice skvěle promptovat, současně si ale nebudou vědomi existujících kybernetických hrozeb nebo nebudou vědět, jak správně a bezpečně pracovat s daty uloženými například na cloudovém úložišti, je taková dovednost pouze poloviční. Ještě důležitější dovedností pak navíc v dnešní době je vůbec schopnost umět si vyhledat relevantní zdroje a ověřit si informace. Právě digitální a informační gramotnost, která se zaměřuje na technologie jako takové, může lépe obstát v testu času. Studující i vyučující totiž poskytnou dostatečný základ i pro jakékoliv jiné technologie, se kterými se setkají.

Zde ovšem nastává určitý problém – jak je možné poskytovat studujícím dostatečný základ digitální a informační gramotnosti, pokud jej nemají ani samotní vyučující? V současné době se vyučující sami musí za pochodu vzdělávat a není pro ně vždy snadné stíhat technologický vývoj. Schrepel v tomto směru identifikuje tři oblasti, ve kterých by fakulty měly poskytnout pomoc svým vyučujícím. Jedná se o porozumění samotné technologii, znalosti toho, jak s technologiemi správně pracovat ve výuce, a jejich vhodná integrace do právních předmětů.²⁷ Pokud má probíhat postupná integrace nových technologií do výuky s pedagogickým dohledem, je nutné v první řadě mít k dispozici pedagogy, kteří sami s technologiemi umí. Přitom vyučující s mnohaletou zkušeností ve svém oboru mají pro studující přidanou hodnotu právě díky svým znalostem a zkušenostem. V konečném efektu i kvalita AI výstupu se odvíjí od kvality vstupu, což právě takový vyučující může názorně demonstrovat. Pokud studující neví, jak například vypadá memorandum, nebudou vědět, jak jej s pomocí dostupných nástrojů napsat. Právě zde nastupuje role vyučujících, kteří jim mohou předat své zkušenosti, jež studující následně mohou využít při používání nejrůznějších nástrojů. Studující pak budou více motivováni nespolehat pouze na rychlé a jednoduché výstupy AI nástroje, ale uvidí, jak moc jejich vlastní znalosti a dovednosti takový výstup mohou ovlivnit.

Pravděpodobně nejtěžším úkolem v souvislosti s právním vzděláváním bude postavit akreditaci, která nepodléhá aktuálním trendům a je do budoucna připravená reagovat i na nové výzvy. V tomto směru se domnívám, že důležitá je samotná dovednostní složka vzdělávání. Umělá inteligence je sice v současné době hlavním tématem napříč všemi obory. Nicméně nejedná se o jedinou technologii. Z tohoto důvodu by právní vzdělávání mělo poskytovat určitý základ obecné digitální a informační gramotnosti a nezaměřovat se pouze na jednu jedinou technologii. Už je navíc patrné, že hlavním problémem používání AI nástrojů je ověřování jejich výstupů. Ověřování informací a kritické přemýšlení nad poskytnutým obsahem je ovšem dovednost, která je podstatná nejenom ve vztahu k AI, ale v rámci digitálního věku obecně. I u informací běžně dostupných na internetu, případně u informací, které nám nabízejí třeba sociální sítě díky svému algoritmu, je vždy potřeba umět o nich přemýšlet a zvládnout si je ověřit, nikoliv je bez dalšího

²⁷ SCHREPEL, T. *Generative AI in Legal Education: A Two-Year Experiment with ChatGPT*. [online], srpen 2025. Dostupné na <https://ssrn.com/abstract=5401422> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5401422>, str. 50.

přijímat. A toto si myslím, že by mělo být důležitou složkou právního vzdělávání.

Předměty zaměřené na regulaci technologií nebo ochranu osobních údajů nejsou momentálně součástí povinných předmětů na žádné právnické fakultě v České republice a jsou vyučovány buď ve formě povinně volitelných předmětů,²⁸ případně vůbec.²⁹ Obor ICT práva či ochrana osobních údajů nejsou ani zařazeny v nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o vzdělávání v oblasti vysokého školství, mezi základní tematické okruhy. Rámcový profil absolventa taktéž neobsahuje nic, co by reagovalo na roli technologií v dnešní společnosti i v rámci právní profese. Je škoda, že ačkoliv je toto nařízení pouze deset let staré, dává větší důraz na znalost dějin než na technologické dovednosti či regulaci. Na druhou stranu v roce 2016 neexistovala drtivá většina evropských předpisů týkající se datové a digitální regulace, která byla přijata až v posledních čtyřech letech. Právě novost této regulace způsobuje to, že právnické fakulty neměly možnost na tuto změnu reagovat. Je pravděpodobné, že i velká část dnes praktikujících právníků se v této regulaci zatím neměla šanci zorientovat. Důsledkem je ale bohužel to, že studující mohou právnickou fakultu v České republice vystudovat, aniž by tušili, co je to osobní údaj, jaká je povaha dat v jejich telefonu nebo jak jsou regulovány cloudové služby nebo sociální sítě, které denně používají. Obdobně pak studující sice pravidelně používají nástroje umělé inteligence, ale pravděpodobně i jako studenti právnické fakulty netuší, jaká data do takových nástrojů mohou či nemohou vkládat a proč.

Tento článek navíc vzniká v době, kdy Evropská komise navrhuje zjednodušení digitálních předpisů včetně GDPR nebo AI Actu. Probíhá tak masivní debata o tom, zda tyto změny nebudou znamenat deregulaci a snížení míry ochrany základních lidských práv v digitální době.³⁰ Tato debata je v rámci svých celospolečenských důsledků poměrně významná, ale probíhá v zásadě v rámci uzavřeného okruhu těch právníků, kteří jsou s digitální regulací seznámeni.

Tímto neříkám, že by mělo dojít ke změně, v důsledku které se zvýší objem platného

práva, které se studující musí naučit. Je ale patrné, že celková skladba povinných předmětů by měla projít nějakou reformou a měla by lépe reflektovat dnešní svět. Výuka navíc nemusí (a neměla by) být postavena na detailním memorování nových digitálních regulací. Jak je patrné z předchozího odstavce, podoba těchto regulací se stále může měnit. Nicméně by výuka měla směřovat k pochopení základních principů této regulace.

K experimentování s umělou inteligencí ve výuce a možné výstupy učení

Umělou inteligenci ani jiné technologie již nelze ignorovat či zakazovat. Naopak je nutné hledat cesty, jak s ní pracovat. Tato otázka se přitom netýká pouze vysokých škol. Vlna popularity umělé inteligence přišla rychle a momentálně představuje výzvu na všech úrovních vzdělávání. Je tedy otázkou, do jaké míry mají například základní AI gramotnost poskytovat až vysoké školy, nebo jestli by to neměl být úkol spíš základních či středních škol. Momentálně jsme ale v situaci, kdy současní studující na vysoké škole neměli příležitost žádným takovým kurzem AI gramotnosti projít, protože v době, kdy navštěvovali nižší stupně vzdělávání, tato potřeba neexistovala.

Postupná integrace umělé inteligence do výuky s sebou ovšem nese i riziko, že nebude zcela úspěšná. Z tohoto hlediska je nutné na zavádění umělé inteligence do výuky nutné do jisté míry hledět jako experiment, pro který je nutné zavést tzv. safe to fail zóny.³¹ Petr Špecián například uvádí, že v momentě, kdy takový experiment bude studujícím transparentně komunikován a budou mít pocit, že jsou jeho součástí a podílí se na nějakém progresu, se dá vytvořit prostředí, které postupně začne nabízet studujícím výuku dělanou pro jejich budoucí potřeby.³² Dle Schrepela by pak takové experimentování s AI a jeho dopady na studující měly být patřičně dokumentovány a reflektovány ze strany univerzit.³³

V rámci právního vzdělávání již někteří takové experimenty provádějí. Na Vrije Universiteit Amsterdam provedli například

²⁸ Viz studijní plán Právnické fakulty Univerzity Karlovy. [online]. Dostupné na <<https://www.prf.cuni.cz/studijni-plany/studijni-plan-hpravo2023>>; studijní plán Právnické fakulty Masarykovy univerzity. [online]. Dostupné na <<https://is.muni.cz/predmety/sablony/tisk?fakulta=1422&uzel=3050128&rek=ap&obdobi=9983>> a předměty vyučované na Právnické fakultě Západočeské univerzity. [online]. Dostupné na <https://portal.zcu.cz/portal/studium/courseware/po-fakultach.html?pc_phs=-860281922&pc_windowid=320650&pc_publicnavigationalstatechanges=AAAAAA*&pc_phase=render&pc_type=portlet&pc_navigationalstate=JBPNs_r00ABXcbAAdGYWt1bHRhAAAAAQADRIBSAAdfX0VPRI9f&navigace=fakulty&Fakulta=FPR#>>.

²⁹ Viz studijní plán Právnické fakulty Univerzity Palackého [online]. Dostupné na <https://www.pf.upol.cz/fileadmin/userdata/PF/Studijni_zalezitosti/Studijni_plany/studijni_plany_-_25-26-M0421A220005.pdf>.

³⁰ NYOB. *Open letter: Digital omnibus brings deregulation, not simplification*. [online] 11. 11. 2025. Dostupné na <<https://noyb.eu/en/open-letter-digital-omnibus-brings-deregulation-not-simplification>>.

³¹ ŠPECIÁN, P. *AI na univerzitách: od nepříjemné komplikace k základnímu právu*. [Keynote]. Prezentováno na: AI for Uni; 5. 11. 2025; Ústí nad Labem.

³² Ibid.

³³ SCHREPEL, T. *Generative AI in Legal Education: A Two-Year Experiment with ChatGPT*. [online] srpen 2025. Dostupné na <<https://ssrn.com/abstract=5401422> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5401422>>, str. 52-53.

dvouletý experiment, ve kterém zkoumali vliv práce s ChatGPT na výsledky studujících.³⁴ Experiment spočíval v tom, že studující byli rozděleni do tří skupin: první skupině bylo používání AI zakázáno, druhá skupina dostala přístup k AI nástrojům bez jakéhokoli školení a třetí skupina prošla podrobným tréninkem v práci s AI nástroji.³⁵ Tento experiment byl proveden v rámci dvou let u dvou různých skupin. Experiment přinesl hned několik zjištění. Skupina, která nesměla ChatGPT používat, byla vždy nejpomalejší.³⁶ Skupina, která obdržela detailní instrukce, pak měla vždy nejlepší výsledky.³⁷ Rozdíl mezi skupinou 1 a 2 byl pak vždy téměř zanedbatelný.³⁸ Zajímavým zjištěním bylo, že poskytnutí AI tréninku studujícím přineslo značnou výhodu v roce 2024, nicméně už ne tolik v roce 2025.³⁹ Důležitá jsou ale i zjištění o limitech samotných studujících. Jedním z problémů první skupiny bylo to, že po určité době narazila na své vlastní intelektuální limity a už nedokázala dále pracovat, protože jim zkrátka chyběl další stimul a další nápady.⁴⁰ Právě poskytnutí dalšího pohledu a rozšíření obzorů je tedy užitečným přínosem AI.

Výše uvedený experiment je příkladem toho, jak můžeme získávat poznatky o užitečnosti i limitech AI v právní profesi. Přestože experiment nepřinesl jednoznačné výsledky, ukázal možnou cestu a poskytnul data pro další zkoumání. Stejně tak je touto cestou možné získávat poznatky od samotných studujících, které nám následně mohou pomoci dále utvářet novou podobu výuky právních dovedností. Cílem není, aby umělá inteligence byla součástí každé výukové hodiny. Taková integrace by byla pravděpodobně spíše násilná. Mnohem důležitější je identifikovat, v jakých případech by začlenění dávalo smysl. Současně je také nutné si stanovit, co má být přesně výstupem a co se mají studující díky začlenění AI do výuky naučit. Cílem také není vychovat z budoucích právníků IT a kyberbezpečnostní experty. Studující by si ale měli být vědomi, že řádné používání jakékoli technologie má i technickou stránku věci, a v případě nutnosti vyhledat experty, kteří jim s tímto aspektem pomohou.⁴¹

Experimentování se přitom nemusí týkat pouze umělé inteligence, ale i dalších technologií. Propojení výuky s technologickou realitou může znamenat i častější používání informačních systémů (které stejně už dnes často v sobě mají AI zabudovanou) nebo různých databází pro vyhledávání akademických či jiných zdrojů.

Co by ale mělo být výstupem učení? Jaká konkrétní znalost, dovednosti či kompetence mají být klíčové? Toto se bude lišit pro digitální a informační gramotnost a pro výuku regulace technologií. Klíčovou schopností pro studující by ale mělo být, že dokáží analyzovat konkrétní použití technologie v širším právním kontextu, a to aniž by se například s konkrétní technologií setkali. Není vyloučené, že v budoucnu nebudou řešit například zavádění nástrojů pro projektový management⁴² nebo nebudou řešit případy jako instalace IoT výtahu s prvky umělé inteligence. Dále by sem měla patřit schopnost pojmenovat a rozpoznat rizika (právní, kyberbezpečnostní či etická) související s technologiemi nebo kompetence rozlišovat mezi více a méně rizikovými způsoby používání technologií. Co se týče výuky regulace technologií, klíčové do budoucna bude, aby studující zvládali nalézt a identifikovat relevantní regulatorní rámec technologií a popsat základní principy regulace, zejména ochrany osobních a neosobních údajů.

Je přitom na každé fakultě, jak k výuce regulace technologií či zapojení digitální a informační gramotnosti přistoupí. Každá akreditace je postavena trochu jinak. Na jedné fakultě tak může dávat smysl zařazení do úvodu do studia práva, na jiné vytvoření samostatných předmětů a na další částečná úprava existujících předmětů tak, aby v nich byla jak regulace, tak digitální a informační gramotnost obsažena.

Vzhledem k tomu, že největším rizikem z pohledu právní praxe je zejména nekritická práce s informacemi a technologiemi, mělo by se právní vzdělávání snažit ve studujících zakořenit pravidla etické a odpovědné práce. S umělou inteligencí je například momentálně spojeno riziko narušení důvěrnosti a neopráv-

³⁴ SCHREPEL, T. *Generative AI in Legal Education: A Two-Year Experiment with ChatGPT*. [online] srpen 2025. Dostupné na <<https://ssrn.com/abstract=5401422> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5401422>>.

³⁵ Ibid., str. 35–37.

³⁶ Ibid., str. 44.

³⁷ Ibid., str. 43.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid., str. 44.

⁴⁰ Ibid., str. 39.

⁴¹ AMERICAN BAR ASSOCIATION. *Formal Opinion 512: Generative Artificial Intelligence Tools*. [online] 29. 7. 2024. Dostupné na <<https://ssrn.com/abstract=5401422> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5401422>>, str. 7.

⁴² Příkladem zde může být nedávný use case implementace nástroje YouTrack v rámci advokátní kanceláře. [online] 29. 7. 2024. Dostupné na <<https://www.jetbrains.com/youtrack/customers/kib-legal/>>.

něného přístupu.⁴³ I když jsou tato rizika diskutována v souvislosti s AI, je možné argumentovat, že jsou inherentní i ostatním technologiím, ať už se jedná o cloud nebo e-mail. Cílem tedy nemá být osvojit si kritické přemýšlení o jedné konkrétní technologii, ale o jakékoliv. Tím se opět vracíme k roli regulace technologií. Pro správnou aplikaci práva na technologie je nutné aspoň základní porozumění tomu, jak určitá technologie funguje. To je opět dovednost, která má v sobě určitý interdisciplinární přesah.

Je také nutné zmínit, že celková výše rizika spojená s AI ovšem může být výraznější než u pouhého cloudového úložiště. Nejedná se pouze o přístup k dokumentům, ale k širšímu kontextu zahrnujícímu syntézu všech poznatků a strategií.⁴⁴ Právě tato drobná nuance je něco, co by si právníci měli být schopni v dnešním světě osvojit. A k úplnému pochopení může dojít pouze skrze výuku nejenom samotné regulace technologií, nebo samotné digitální a informační gramotnosti (a o to méně pouze samotné AI gramotnosti). Až samotná kombinace obou prvků dokáže splnit svůj účel.

Závěr

Požadavky na dovednosti absolventů a absolventek se pomalu proměňují, stejně jako se proměňuje podoba právní praxe. Dovednostní složka v roce 2026 nemůže být pouze analogovou. Proměnit se musí tedy i právní vzdělávání. Tento příspěvek se pokusil nastínit některé z výzev, kterým právní vzdělávání v současné době čelí. Nové technologie přináší zásadní změny nejen do právní praxe, ale i do způsobu, jakým právo vyučujeme a jak se mu učíme. Současné právní vzdělávání má své limity – od absence systematické výuky digitální a informační gramotnosti přes nedostatečnou technologickou připravenost samotných vyučujících až po chybějící povinné předměty věnované regulaci technologií a ochraně dat.

Řešení těchto limitů ovšem není jednoduché. Nejde pouze o to, naučit studující používat ChatGPT. Jde o přehodnocení toho, jaké znalosti, dovednosti a hodnoty by měl absolvent právnické fakulty v následujících letech mít, a o nalezení rovnováhy mezi tradičními metodami výuky práva a experimentováním s novými technologiemi. Základem by měla

být hlubší proměna právního vzdělávání. Pouhé postupné partikulární úpravy mohou vést k nekonceptnosti. Současně tím může narůstat objem předmětů a požadavků na znalosti platného práva i dovedností. Je nutné vycházet z toho, že právní profese v roce 2026 vypadá jinak, než tomu bylo na přelomu tisíciletí. A pravděpodobně bude vypadat ještě jinak za dalších 10 let.

Je důležité si uvědomit, že ačkoliv si absolventi budou volit různá právníká povolání s různým odborným zaměřením, pravděpodobně každý z nich bude řešit problémy, jako je přemíra dostupných zdrojů a informací, otázku mlčenlivosti nebo ochrany dat, kyberbezpečnostní hrozby nebo i jen nastupující éru umělé inteligence. Z tohoto důvodu se jedná o přenositelné dovednosti a znalosti bez ohledu na absolventovo budoucí uplatnění.

Integrace AI, případně jiných technologií, do výuky může přinést pozitivní výsledky. Je však třeba k ní přistupovat promyšleně a s vědomím jejích omezení. Cestou vpřed bude pravděpodobně experimentování a sdílení zkušeností.

Právní vzdělávání je potřeba vnímat i v kontextu měnící se doby. Penzum právních dovedností se proměňuje a začíná vyžadovat i informační a digitální gramotnost. Současně se proměňuje význam jednotlivých právních odvětví. Rychlý příchod umělé inteligence pak otevírá staré otázky. Co má být cílem právního vzdělávání? Do jaké míry má právnická fakulta připravovat na právní praxi a do jaké míry má poskytovat obecné vzdělání? Přináší ovšem i celou řadu otázek nových. Jaké mají být schopnosti a dovednosti právníka v dalším desetiletí? Jak silná by měla být technologická složka právního vzdělávání? Do jaké míry se mají právníci orientovat v regulaci technologií? Kdo má zodpovědnost za výuku digitální gramotnosti? A konečně – jak zajistit, aby nástup umělé inteligence nevedl k degradaci kritického myšlení, ale naopak k jeho posílení? V rámci těchto otázek se ale dá jít ještě více do hloubky, a to v jaké formě a hloubce si má právník určitou dovednost osvojit. Pokud zvládá pouze povrchní argumentaci nebo je naučen si dohledávat informace pouze v omezené míře, je jasné, že i jeho schopnost využívat AI (případně jiné technologie) bude tímto omezena. Stejně tak služba takového právníka bude mnohem snadněji nahraditelná i dnešními nástroji.

⁴³ PERLIN, J. Client Confidentiality and Generative AI. *Harv. J. L. & Tech.*, roč. 40 – bude uveřejněno v roce 2027, str. 19–30.

⁴⁴ *Ibid.*, str. 28.